

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, dnia 01.02.2023

K-1.431.1.16.2022.6.JJ

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Przedmiot kontroli	Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanej na zadania zlecone z zakresu świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego i zasiłku dla opiekuna w 2021 r.
Nazwa i adres organu kontrolującego	Wojewoda Zachodniopomorski ul. Wały Chrobrego 4, 70-502 Szczecin
Nazwa i adres jednostki kontrolowanej	Gmina Police ul. Stefana Batorego 3, 72-010 Police
Osoba pełniąca funkcję kierownika jednostki kontrolowanej w okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli	Pan Władysław Diakun – Burmistrz Gminy Police
Okres objęty kontrolą	2021 r.
Kontrolujący	– Małgorzata Brukwicz – starszy inspektor wojewódzki (kierownik zespołu kontrolnego), – Katarzyna Karczyńska – starszy inspektor z Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.
Nr upoważnienia	50/22 z dnia 24 czerwca 2022 r.
Podstawy prawne do przeprowadzenia kontroli	– Art. 6 ust. 4 pkt 3 w związku z art. 2 pkt 1 oraz art. 16 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224), – art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. z 2022 r. poz. 135), – art. 175 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2021 r. poz. 305 ze zm.).
Kryteria prowadzenia kontroli	Legalność, gospodarność, rzetelność.
Termin kontroli	4-8 lipca 2022 r.

<p>Podstawa prawna</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. 2020 r. poz. 224). – Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. 2021 r. poz. 305 ze zm.). – Ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz.U. 2021 r. poz. 217). – Ustawa z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych (Dz.U. 2021 r. poz. 289 ze zm.). – Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2020 r. poz. 256 ze zm., Dz.U. z 2021 r. poz. 735 ze zm.). – Rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz.U. z 2022 r. poz. 513). – Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. 2020 r. poz. 111 ze zm.). – Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2020 r., poz. 808, Dz.U. 2021 r. poz. 877 ze zm.). – Ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U. 2020 r. poz. 1297). – Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. 2020 r. poz. 1329), – Ustawa z dnia 24 czerwca 2021 r. o zmianie niektórych ustaw związanych ze świadczeniami na rzecz rodziny (Dz.U. 2021 r. poz. 1162). – Ustawa z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. 2020 r. poz. 1842, Dz.U. 2021 r. poz. 2095).
<p>Osoba udzielająca wyjaśnień w trakcie kontroli</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Pan Władysław Diakun – Burmistrz Gminy Police. 2. Pani Aneta Osowska – Kierownik Działu Świadczeń OPS w Policach. 3. Pani Anna Wereszka – Główna Księgowa OPS w Policach.

USTALENIA KONTROLI

Zgodnie z ustawami: z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz.U. 2022 r. poz. 615 ze zm.), z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2022 r. poz. 1205), z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów (Dz.U. 2020 r. poz. 1297), z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz.U. 2020 r. poz. 1329) przyznawanie i wypłata świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów oraz świadczenia „Za życiem” jest zadaniem zleconym gminie z zakresu administracji rządowej finansowanym w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

1. Udzielenie dotacji i przekazanie do Ośrodka Pomocy Społecznej

Zgodnie z ustawą budżetową na 2021 r. (Zarządzenie nr 29/2021 Wojewody Zachodniopomorskiego z dnia 16 lutego 2021 r. w sprawie planu dochodów i wydatków budżetu Wojewody Zachodniopomorskiego na 2021 r., załącznik nr 3) zaplanowano dotację celową, w dziale 855 - Rodzina, rozdziale 85502 – Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowne z ubezpieczenia społecznego, § 2010 Dotacje celowe przekazane z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych gminom (związkom gmin, związkom powiatowo – gminnym) ustawami dla Gminy Police w wysokości **10 950 000,00 zł**.

W trakcie roku budżetowego dokonano zmian w planie finansowym następującymi decyzjami Wojewody Zachodniopomorskiego:

L.p.	Nr Decyzji	z dnia	Przeznaczenie/działanie	Rozdział, paragraf	Zwiększenia w planie wydatków	Zmniejszenie w planie wydatków
1	78/2021	17.03.2021	Działanie 13.4.1.6.W	85502 § 2010	8 247,42 zł	-
2	106/2021	6.04.2021	Realizacja jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się żywego dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, wraz z kosztami jego obsługi na podstawie przepisów ustaw z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin "Za życiem".		4 123,71 zł	-
3	121/2021	16.04.2021			4 123,71 zł	-
4	205/2021	1.06.2021			4 123,71 zł	-
5	276/2021	15.07.2021			4 123,71 zł	-
6	333/2021	12.08.2021			4 123,71 zł	-
7	461/2021	13.10.2021			4 123,71 zł	-
8	496/2021	25.10.2021			4 123,71 zł	-
9	554/2021	15.11.2021			8 247,42 zł	-
Razem 13.4.1.6.W					45 360,81 zł	

395/2021	22.09.2021	Działanie 13.4.1.1.W	85502 § 2010 RC poz. 34	34 900,00 zł	-
554/2021	15.11.2021	Realizacja świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych, na realizację świadczenia z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, na realizację zasiłku dla opiekuna na podstawie ustawy o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów.	85502 § 2010 RC poz. 34	-	34 900,00 zł
554/2021	15.11.2021		85502 § 2010 Ustawa budżetowa	-	65 823,00 zł
Razem 13.4.1.1.W				- 65 823,00 zł	
Kwota dotacji celowej zgodnie z ustawą budżetową				10 950 000,00 zł	
Razem 13.4.1.1.W				10 884 177,00 zł	
ŁĄCZNIE 85502				10 929 537,81 zł	

Podsumowanie zmian:

Plan z ustawy budżetowej na 2021 r. rozdział 85502 § 2010	10 950 000,00 zł
<i>Wysokość zmian dokonanych w trakcie roku budżetowego, z tego:</i>	
Działanie 13.4.1.6.W	45 360,81 zł
Działanie 13.4.1.1.W	-65 823,00 zł
Plan finansowy po zmianach na dzień 31.12.2021 r.	10 929 537,81 zł

Z powyższych tabel wynika, że na podstawie decyzji Wojewody Zachodniopomorskiego, dokonano zmniejszenia w planie finansowym gminy w rozdziale 85502 w łącznej kwocie **20 462,19 zł**. Ostateczny plan po zmianach w **rozdziale 85502** - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego wyniósł **10 929 537,81 zł**, w tym 45 360,81 zł dotyczy świadczenia „Za życiem” Działanie 13.4.1.6. Wsparcie kobiet w ciąży i rodzin w zakresie dostępu do instrumentów polityki na rzecz rodziny.

Kontrolujący zweryfikowali terminy przekazywania poszczególnych transz dotacji przez gminę do Ośrodka Pomocy Społecznej (dalej: OPS, Ośrodek). Dane w tym zakresie przedstawia tabela.

<i>Data dotacji otrzymanej na rachunek Gminy Police</i>	<i>Kwota dotacji otrzymanej na rachunek Gminy Police</i>	<i>Data przekazania dotacji na rachunek OPS</i>	<i>Kwota dotacji przekazanej na rachunek OPS</i>	<i>Liczba dni pomiędzy wpływem dotacji do gminy a przekazaniem do OPS</i>	<i>Różnica w przekazanych kwotach</i>
Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, zasiłki dla opiekunów					
04.01.2021	200 000,00	05.01.2021	200 000,00	1	0,00
19.01.2021	795 000,00	20.01.2021	795 000,00	1	0,00
02.02.2021	200 000,00	03.02.2021	200 000,00	1	0,00
18.02.2021	780 000,00	19.02.2021	780 000,00	1	0,00
02.03.2021	200 000,00	03.03.2021	200 000,00	1	0,00

19.03.2021	785 000,00	22.03.2021	785 000,00	3	0,00
01.04.2021	200 000,00	02.04.2021	200 000,00	1	0,00
20.04.2021	765 000,00	21.04.2021	765 000,00	1	0,00
04.05.2021	200 000,00	07.05.2021	200 000,00	3	0,00
20.05.2021	757 000,00	21.05.2021	757 000,00	1	0,00
01.06.2021	200 000,00	02.06.2021	200 000,00	1	0,00
18.06.2021	660 000,00	21.06.2021	660 000,00	3	0,00
01.07.2021	200 000,00	02.07.2021	200 000,00	1	0,00
20.07.2021	690 000,00	21.07.2021	690 000,00	1	0,00
02.08.2021	200 000,00	03.08.2021	200 000,00	1	0,00
19.08.2021	543 000,00	23.08.2021	543 000,00	4	0,00
01.09.2021	200 000,00	02.09.2021	200 000,00	1	0,00
20.09.2021	820 000,00	21.09.2021	820 000,00	1	0,00
01.10.2021	200 000,00	04.10.2021	200 000,00	3	0,00
19.10.2021	732 000,00	20.10.2021	732 000,00	1	0,00
18.11.2021	727 000,00	19.11.2021	727 000,00	1	0,00
10.12.2021	830 177,00	13.12.2021	830 177,00	3	0,00
Razem	10 884 177,00		10 884 177,00		0,00
Za życiem					
23.03.2021	8 247,42	24.03.2021	8 247,42	1	0,00
12.04.2021	4 123,71	13.04.2021	4 123,71	1	0,00
21.04.2021	4 123,71	22.04.2021	4 123,71	1	0,00
08.06.2021	4 123,71	09.06.2021	4 123,71	1	0,00
20.07.2021	4 123,71	21.07.2021	4 123,71	1	0,00
19.08.2021	4 123,71	23.08.2021	4 123,71	4	0,00
19.10.2021	4 123,71	20.10.2021	4 123,71	1	0,00
29.10.2021	4 123,71	02.11.2021	4 123,71	4	0,00
Razem	37 113,39		37 113,39		0,00
ŁĄCZNIE	10 921 290,39		10 921 290,39		0,00

Gmina Police otrzymała dotację celową w ramach rozdziału 85502 w łącznej kwocie **10 921 290,39 zł**, tj. o **8 247,42 zł** mniej niż plan po zmianach. Jednostka nie składała do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego zapotrzebowania na te środki. Poszczególne transze dotacji były przekazywane przez gminę do OPS niezwłocznie po otrzymaniu, tj. w terminie od 1 do 4 dni od daty wpływu.

Wysokość przekazanej przez Wojewodę Zachodniopomorskiego dotacji na rachunek Gminy Police jest równa kwocie dotacji otrzymanej przez OPS. Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 102-224)

2. Dobór próby

Wyboru próby do analizy dokonano na podstawie przedłożonych przez OPS w Policach tabel z wykazem wnioskodawców oraz decyzji na podstawie których w 2021 r. dokonano wypłat świadczeń. Przy wyborze próby zastosowano metodę losową z interwałem oraz metodę osądu

własnego kontrolerów, która uwzględniała m.in ryzyko przekroczenia przez wnioskodawców kryteriów dochodowych. Dane w zakresie analizowanej próby przedstawia tabela.

Lp.	Rodzaj przyznanego świadczenia	Liczba wydanych decyzji ogółem (wg wykazu OPS)	Liczba decyzji poddanych analizie	Udział decyzji skontrolowanych do ogółu wydanych decyzji
		[szt.]	[szt.]	[%]
1.	Zasiłek rodzinny z dodatkami*	1 004	8	0,80
2.	Fundusz alimentacyjny	435	6	1,38
3.	Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	139	2	1,44
4.	Świadczenie rodzicielskie	115	2	1,74
5.	Zasiłek pielęgnacyjny	165	2	1,21
6.	Specjalny zasiłek opiekuńczy	16	2	12,50
7.	Świadczenie pielęgnacyjne	47	2	4,26
Razem:		1 921	24	1,25

*Z uwzględnieniem 1 decyzji uchylającej.

Ogółem w badanej próbie znalazły się 24 decyzje, co stanowi 1,25 % wszystkich decyzji dotyczących świadczeń rodzinnych i z funduszu alimentacyjnego, na podstawie których OPS w Policach dokonywał wypłat świadczeń w 2021 r.

(dowód: akta kontroli od str. 234-281)

3. Upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych

Na podstawie zarządzeń Burmistrza Polic do wydawania indywidualnych decyzji administracyjnych w sprawach dotyczących świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz zasiłków dla opiekunów upoważniony jest Dyrektor OPS i jej Zastępca, Kierownik Działu Świadczeń oraz jej Zastępca.

(dowód: akta kontroli od str. 282-284)

4. Prawdliwość wypłacania świadczeń rodzinnych na wybranej próbie

Badanie prawidłowości wykorzystania w 2021 r. dotacji na świadczenia rodzinne przeprowadzono na próbie 18 decyzji. Sprawdzeniu poddano akta świadczeniobiorców pod względem merytorycznym i finansowym, tj.: poprawność wypełnienia i kompletność złożonego wniosku, terminowość wydania decyzji, prawidłowość obliczenia dochodu w rodzinie oraz terminowość wypłat świadczeń przez OPS w Policach. Dane w tym zakresie przedstawiono w tabeli.

Wyszczególnienie	Liczba decyzji dobranych w próbie:		
	bez nieprawidłowości/uchybień	z nieprawidłowościami/uchybieniami	ogółem
Zasilki rodzinne z dodatkami			
Terminowość decyzji	8	0	8
Kompletność dokumentacji	7	1	8
Przyznanie i wypłata świadczenia	8	0	8
Obliczenie dochodu w rodzinie	8	0	8

Świadczenia opiekuńcze (zasilek pielęgnacyjny, specjalny zasiłek opiekuńczy, świadczenie pielęgnacyjne)			
Terminowość decyzji	6	0	6
Kompletność dokumentacji	5	1	6
Przyznanie i wypłata świadczenia	5	1	6
Obliczenie dochodu w rodzinie*	2	0	2
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka			
Terminowość decyzji	2	0	2
Kompletność dokumentacji	2	0	2
Przyznanie i wypłata świadczenia	2	0	2
Obliczenie dochodu w rodzinie	1	1	2
Świadczenie rodzicielskie			
Terminowość decyzji	2	0	2
Kompletność dokumentacji	2	0	2
Przyznanie i wypłata świadczenia	2	0	2
Obliczenie dochodu w rodzinie	2	0	2
*Przy ustalaniu prawa do świadczeń opiekuńczych, jedynie w przypadku specjalnego zasiłku opiekuńczego dokonuje się obliczenia dochodu w rodzinie.			
<p>Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie terminowości wydanych decyzji, realizacji wypłat świadczeń oraz kompletności dokumentów dołączonych do złożonych wniosków. Świadczenia zostały przyznane w wysokości zgodnej z obowiązującymi przepisami.</p> <p>Natomiast, spośród 18 decyzji dobranych w próbie, w 2 analizowanych przypadkach stwierdzono nieprawidłowości, tj.:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) nieprawidłowo ustalony dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w świadczeniu jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka. Sprawa zakończona wydaniem decyzji nr SR.6011.318.737.2021 z dnia 16 czerwca 2021 r., 2) brak dalszego postępowania wszczętego przez OPS w celu odzyskania nienależnie pobranego świadczenia w formie specjalnego zasiłku opiekuńczego (decyzja nr SR.6011.658.1481.2020 z dnia 24 listopada 2020 r.), po śmierci świadczeniobiorcy. <p>Szczegółowy opis nieprawidłowości w części: zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości.</p> <p>Ponadto stwierdzono dwa uchybienia w zakresie:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) we wniosku o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, który wpłynął do OPS w dniu 9 września 2021 r., na stronie 2 w części III wniosku, brak było daty i podpisu osoby ubiegającej się o świadczenie w miejscu dotyczącym zobowiązania do powiadomienia organu o zmianach mających wpływ na prawo do świadczenia (dot. decyzji nr SR.6011.701.1158.2021 z dnia 16 września 2021 r.), 2) we wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego na okres zasiłkowy 2020/2021, który wpłynął do OPS 12 sierpnia 2020 r., na stronie 12 w części III - Pouczenia i oświadczenia, ust. 2 brak pod oświadczeniem 			

wpisanej miejscowości, daty oraz podpisu osoby ubiegającej się o świadczenie (dot. decyzji nr SR.6011.506.1045.2020 z dnia 6 października 2020 r.).

Szczegółowy opis uchybień w części: zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji stwierdzono, że jednostka nie dokonywała umorzeń nienależnie pobranych świadczeń w zakresie świadczeń rodzinnych.

(dowód: akta kontroli od str. 285-323)

5. Prawdliwość wypłacania świadczeń z funduszu alimentacyjnego na wybranej próbie

Badanie prawidłowości wykorzystania w 2021 r. dotacji na świadczenia z funduszu alimentacyjnego przeprowadzono na próbie 6 decyzji. Sprawdzeniu poddano akta świadczeniobiorców pod względem merytorycznym i finansowym, tj.: poprawność wypełnienia i kompletność złożonego wniosku, terminowość wydania decyzji, prawidłowość obliczenia dochodu w rodzinie oraz terminowość wypłat świadczeń przez OPS w Policach. Dane w tym zakresie przedstawiono w tabeli.

Wyszczególnienie	Liczba decyzji dobranych w próbie:		
	bez nieprawidłowości/uchybień	z nieprawidłowościami/uchybieniami	ogółem
Terminowość decyzji	6	0	6
Kompletność dokumentacji	6	0	6
Przyznanie i wypłata świadczenia	6	0	6
Obliczenie dochodu w rodzinie	6	0	6

Na podstawie wybranej próby stwierdzono, że świadczenia zostały przyznane zgodnie z obowiązującymi przepisami. Wnioski zostały sporządzone według określonego wzoru, prawidłowo wypełnione i podpisane. Do wniosków dołączono kompletną dokumentację niezbędną do ustalenia uprawnień do świadczeń. Dochód wnioskodawców został udokumentowany i obliczony prawidłowo. Świadczenia zostały przyznane w wysokości zgodnej z obowiązującymi przepisami i wypłacone w terminie.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji stwierdzono, że w kontrolowanym okresie, tj. 2021 r. nie dokonano w OPS umorzeń z tytułu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

(dowód: akta kontroli od str. 413-428)

6. Zgodność sprawozdań rzeczowo-finansowych z ewidencją księgową oraz programami do obsługi zadań z zakresu świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, zasiłku dla opiekuna oraz ustawy za życiem

Jednostka realizując pomoc w zakresie świadczeń rodzinnych, zasiłku dla opiekuna oraz funduszu alimentacyjnego jest zobligowana rozporządzeniami Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 28 września 2017 r. do sporządzania kwartalnych sprawozdań rzeczowo-finansowych z realizacji zadań przewidzianych w ustawie. Ośrodek, zgodnie z rozporządzeniami w sprawie sprawozdań rzeczowo-finansowych z wykonania ww. zadań, terminowo sporządził sprawozdania za IV kwartał 2021 r. Wszystkie sprawozdania zostały przekazane drogą elektroniczną do

Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego terminowo (termin ustawowy do 15 stycznia 2022 r.).

Kontrolujący zweryfikowali prawidłowość sporządzania sprawozdań rzeczowo-finansowych przez OPS w Policach za IV kwartał 2021 r. w zakresie:

- wysokości wypłaconych świadczeń,
- stanu należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń,
- kwot składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze i zasiłek dla opiekuna.

Dane w zakresie wypłaconych przez OPS świadczeń zostały porównane z informacjami uzyskanymi z systemu merytorycznego Ośrodka oraz ewidencją księgową. Nie stwierdzono rozbieżności pomiędzy wielkościami wykazanymi w sprawozdaniach, a wymienioną powyżej dokumentacją.

Kwota składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe wynikająca ze sprawozdań jest zgodna z ewidencją księgową przedłożoną w trakcie kontroli.

Natomiast w wyniku analizy stwierdzono niezgodność sprawozdania rzeczowo-finansowego z ewidencją księgową zadania w zakresie stanu należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych. Różnice przedstawiono w tabeli.

Nazwa świadczenia	Pozycja sprawozdania rzeczowo-finansowego za IV kwartał 2021 r.	Kwoty wg sprawozdania rzeczowo-finansowego za IV kwartał 2021 r.	Kwoty wg ewidencji księgowej	Różnica
1	2	3	4	5 (3-4)
Świadczenia rodzinne	C.1. Stan należności z tytułu nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych na ostatni dzień miesiąca	35 133,00 zł	40 138,56 zł	-5 005,56 zł

Kontrolujący poprosili Ośrodek o wyjaśnienie różnicy w wysokości 5 005,56 zł. Odpowiedzi w powyższym zakresie udzieliła Główna Księgowa OPS w Policach. „(...) Dokumenty księgowe, na podstawie których sporządzono informację do sprawozdania z wykonywania zadań z zakresu świadczeń rodzinnych zostały wydrukowane dnia 11.01.2022 ponieważ sprawozdanie należało złożyć do 15.01.2022 za IV kwartał 2021 roku. (...)

Rozbieżność wynika z prowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Policach ewidencji księgowej, tj. zgodnie z zapisami polityki rachunkowości dowody księgowe, które wpłyną do 28-go roku następnego, a dotyczące roku poprzedniego należy ująć w ewidencji księgowej roku, którego dotyczą, czyli decyzje zobowiązujące do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń wystawione w 2021 a uprawomocnione w 2022, które wpłynęły po 11.01.2022, tj. po dniu przekazania informacji do Działu Świadczeń w celu sporządzenia Sprawozdania z wykonywania zadań z zakresu świadczeń rodzinnych - zostały zaewidencjonowane w roku 2021”. Udzielone wyjaśnienie przyjęto.

Stwierdzono również różnicę w kwocie 104,00 zł, pomiędzy sprawozdaniem rzeczowo-finansowym, a ewidencją księgową w przypadku stanu należności z tytułu nienależnie pobranych zasiłków dla opiekunów. **Szczegółowy opis nieprawidłowości zawarto w części: zakres, przyczyny i skutki stwierdzonej nieprawidłowości.**

(dowód: akta kontroli od str. 429-489)

7. Zgodność sprawozdania Rb-50 z ewidencją księgową w części dotyczącej rozdziału 85502

Kontrolujący stwierdzili, że sprawozdania Rb-50 o dotacjach i wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami za IV kwartał 2021 r. w części dotyczącej rozdziału 85502 są zgodne z ewidencją księgową w zakresie tego rozdziału. Gmina Police złożyła sprawozdanie Rb-50 do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w terminie (14 lutego 2022 r.). Termin ustawowy 15 lutego 2022 r.

(dowód: akta kontroli od str. 490-497, 510-530)

8. Koszty obsługi

Kontrolujący sprawdzili prawidłowość naliczania i wydatkowania środków z dotacji w zakresie kosztów obsługi zadania w rozdziale 85502.

Ze środków dotacji przekazywanej gminie finansowane są świadczenia, których koszty obsługi są różne i wynoszą:

- 3% przekazanej dotacji na świadczenia rodzinne, składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego, nie mniej niż 6 000,00 zł oraz na świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- 30 zł od decyzji wydanej na świadczenie rodzicielskie,
- 3% otrzymanej dotacji na jednorazowe świadczenie „za życiem”.

Na podstawie danych uzyskanych z systemu merytorycznego i ewidencji księgowej ustalono wysokość należnych gminie kosztów obsługi:

L.p.	Koszty obsługi	Rozdział 85502
1	otrzymana kwota dotacji działanie 13.4.1.1.W	10 884 177,00 zł
2	liczba decyzji dot. świadczenia rodzicielskiego	71
3	koszty obsługi świadczenia rodzicielskiego (71*30,00 zł)	2 130,00 zł
4	wypłata świadczenia rodzicielskiego	682 255,00 zł
5	Działanie 13.4.1.1.W (bez kosztów świadczenia rodzicielskiego i jego obsługi)	10 199 792,00 zł
6	koszty obsługi rozdziału (bez kosztów świadczenia rodzicielskiego oraz „Za Życiem” i ich obsługi) (10 199 792,00 zł*3%)	305 993,76 zł
7	otrzymana kwota dotacji działanie 13.4.1.6.W „Za życiem”	37 113,39 zł
8	koszty obsługi świadczenia "Za życiem" (9*123,71 zł)	1 113,39 zł
RAZEM: MAX KOSZTY OBSŁUGI (3+6+8)		309 237,15 zł

Maksymalne koszty obsługi jakie jednostka mogła wydatkować wynoszą 309 237,15 zł. Na podstawie ewidencji księgowej ustalono, że kwota wydatków na obsługę w **rozdziale 85502** wyniosła **309 095,39 zł**, tj. o **141,76 zł** mniej niż maksymalna należna kwota kosztów obsługi zadania. Szczegóły w tym zakresie przedstawiono w tabeli.

<i>Koszty obsługi</i>	<i>Wydatki poniesione na obsługę zadania</i>	<i>Maksymalna należna kwota kosztów obsługi</i>
Świadczenia rodzinne (bez świadczenia rodzicielskiego i świadczenia „Za życiem”), świadczenia z funduszu alimentacyjnego, zasiłek dla opiekunów	305 852,00 zł	305 993,76 zł
świadczenie rodzicielskie	2 130,00 zł	2 130,00 zł
świadczenie „Za życiem”	1 113,39 zł	1 113,39 zł
Razem koszty obsługi	309 095,39 zł	309 237,15 zł
Różnica pomiędzy maksymalnymi, a faktycznie poniesionymi kosztami obsługi	141,76 zł	

Ustalono, że gmina w rozdziale 85502 – z tytułu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, zasiłków dla opiekunów, świadczeń rodzicielskich oraz świadczenia „Za życiem” prawidłowo obliczyła koszty obsługi.

Strukturę wydatków poniesionych w ramach kosztów obsługi zadania zgodnie z paragrafami klasyfikacji budżetowej przedstawiono w tabeli. Dane wykazano na podstawie ewidencji księgowej konta 130-W-ZZ-85502- ... .

	<i>§</i>	<i>Rodzaj wydatku</i>	<i>Kwota (zł)</i>	<i>Udział %</i>	
<i>Rozdział 85502</i>	4010	Wynagrodzenia osobowe pracowników	220 210,00	71,24	289 210,00 zł 93,57%
	4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne	25 000,00	8,09	
	4110	Składki na ubezpieczenia społeczne	40 000,00	12,94	
	4120	Składki na Fundusz Pracy oraz Fundusz Solidarnościowy	4 000,00	1,29	
	4210	Zakup materiałów i wyposażenia	4 113,39	1,33	
	4300	Zakup usług pozostałych	3 000,00	0,97	
	4360	Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	550,00	0,18	
	4400	Opłaty za administrowanie i czynsze za budynki, lokale i pomieszczenia garażowe	1 200,00	0,39	
	4440	Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	9 301,00	3,01	
	4700	Szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu służby cywilnej	1 000,00	0,32	
	4710	Wpłaty na PPK finansowane przez podmiot zatrudniający	721,00	0,23	
			309 095,39	100	

(dowód: akta kontroli str. 498-542)

Największe wydatki na obsługę w rozdziale 85502 w 2021 r. stanowiły wynagrodzenia wraz z pochodnymi, pracowników realizujących zadanie w kwocie 289 210,00 zł, co stanowi 93,57% wszystkich kosztów obsługi. W kwocie tej mieszczą się wynagrodzenia osobowe (§ 4010), dodatkowe wynagrodzenie roczne (§ 4040) oraz pochodne od wynagrodzeń (§§ 4110, 4120), łącznie dla 14 pracowników OPS w tym: 2 kierowników Działu Świadczeń i 1 zastępcy (1 kierownikowi pokryto w 2021 r. tylko dodatkowe wynagrodzenie roczne za 2020 r.), 8 pracowników świadczeń

rodziny (w tym 1 pracownik od czerwca 2021 r. jest na urlopie wychowawczym), 3 pracowników funduszu alimentacyjnego.

Zweryfikowano zakresy czynności pracowników, których wynagrodzenia zostały pokryte w ramach kosztów obsługi. Z treści dokumentów wynika, że:

- 3 pracowników wykonuje zadania wyłącznie w zakresie funduszu alimentacyjnego,
- kierownictwo (2 osoby) i 8 pracowników wykonuje prace z zakresu działalności całego Działu Świadczeń.

W związku, iż część pracowników Działu Świadczeń wykonuje prace z zakresu działalności całego działu (brak szczegółowego podziału czasu pracy wykonywanych zadań), gmina w dniu 2 stycznia 2021 r. ustaliła metodę rozliczania wydatków osobowych, poniesionych z dotacji rozdziału 85502 w 2021 r. w następujący sposób:

1. kierownictwo Działu Świadczeń – 1/3 z dotacji na wypłatę świadczeń wychowawczych, 1/3 z dotacji wypłatę świadczeń rodzinnych i 1/3 płatna ze środków własnych gminy,
2. osoby realizujące świadczenia z funduszu alimentacyjnego – 100% z dotacji przez cały 2021 r.
3. osoby realizujące zadania z zakresu świadczeń rodzinnych w okresie: 01/2021, 09-12/2021 wysokości 3/4, a w okresie 02-08/2021 w wysokości 1/4 poniesionych kosztów wynagrodzeń z dotacji na wypłatę świadczeń rodzinnych i odpowiednio z zakresu świadczenia wychowawczego: 1/4 poniesionych kosztów wynagrodzeń w okresie 01/2021 oraz 09-12/2021, natomiast 02-08/2021 w wysokości 3/4 z dotacji na wypłatę świadczeń wychowawczych.

W ramach kosztów obsługi pokryto także wydatki związane z:

- odpisem na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (§ 4440) w kwocie 9 301,00 zł (3,01% udziału w wydatkach) dla 6 osób realizujących zadania w rozdziale 85502 (3 osoby w ramach funduszu alimentacyjnego i 3 osoby ze świadczeń rodzinnych),
- wpłatą na Pracownicze Plany Kapitałowe (§ 4710) w kwocie 721,00 zł (0,23% wszystkich wydatków) za 3 pracowników (2 pracowników realizujących zadania z zakresu świadczeń rodzinnych i 1 pracownik obsługujący fundusz alimentacyjny).

(dowód: akta kontroli str. 543-607)

Pozostałe wydatki w kwocie 9 863,39 zł, które stanowiły 3,19% kosztów obsługi w rozdziale 85502, OPS w Policach poniósł między innymi na:

- zakup materiałów i wyposażenia (§ 4210) w kwocie 4 113,39 zł (1,33% ogółu kosztów obsługi)
  - zakup m. in.: artykułów biurowych, papieru ksero, tonerów;
- zakup usług pozostałych (§ 4300) w kwocie 3 000,00 zł (0,97% ogółu kosztów obsługi)
  - opłaty za przekazy pocztowe, przesyłki listowe;
- opłaty z tytułu usług telekomunikacyjnych (§ 4360) w kwocie 550,00 zł (0,18% ogółu kosztów obsługi);
- opłata za lokal użytkowy (§ 4400) w kwocie 1 200,00 zł (0,39% ogółu kosztów obsługi);

- szkolenia pracowników (§ 4700) w wysokości 1 000,00 zł (0,32% ogółu kosztów obsługi). Odbyły się dwa szkolenia z zakresu świadczeń rodzinnych (forma e-learningowa). W szkoleniu uczestniczyły dwie osoby realizujące przedmiotowe zadanie.

Ośrodek nie posiada sformalizowanych procedur wskazujących na sposób wyliczenia kwot ponoszonych w ramach kosztów obsługi. Poszczególne koszty w rozdziale 85502, OPS wylicza w następujący sposób:

„Informuję, iż w 2021 przyjęto następującą metodologię rozliczania kosztów obsługi w ramach działu 855, rozdziału 85502:

- 1) opłata za czynsz – 100 zł miesięcznie – przyjęto roczny plan w wysokości 1 200 zł,*
- 2) opłata za rozmowy służbowe – 137,50 zł kwartalnie – przyjęto roczny plan w wysokości 550 zł,*
- 3) odpis na ZFŚS – zgodnie z planem zatrudnienia w OPS na 2021 rok – do wysokości planu,*
- 4) artykuły biurowe – zgodnie z zapotrzebowaniem Działu Świadczeń, do wysokości planu,*
- 5) usługi pocztowe – wg prowadzonej ewidencji wysłanych listów plus opłata porto od świadczeń wysłanych pocztą – do wysokości planu,*
- 6) opłata za szkolenie – wg zgłoszenia – do wysokości planu. (...).”*

(dowód: akta kontroli od str. 544, 608-654)

Kontrolujący stwierdzili, że wykazane wydatki mają odzwierciedlenie w dokumentacji finansowej gminy. Koszty obsługi zadania nie przekroczyły 3% przekazanej dotacji i są zgodne z art. 33 ust. 2a pkt 1 i 2 ustawy o świadczeniach rodzinnych, art. 31 ust. 3 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów i art. 10 ust. 11 ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Dokonano szczegółowej weryfikacji wydatków poniesionych z dotacji na koszty obsługi zadania w rozdziale 85502:

- za I i IV kwartał 2021 r. w zakresie wydatków związanych z czynszem za lokal użytkowy, oraz
- pozostałe wydatki za cały 2021 r.

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- wydatki z tytułu kosztów obsługi zostały poniesione na zadania wskazane w rozdziale 85502,
- wydatki przedłożone do rozliczenia dotacji były ponoszone w terminach wynikających z zaciągniętych zobowiązań,
- skontrolowane dokumenty spełniają wymogi zawarte w art. 21 Ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Na fakturach, notach księgowych znajduje się adnotacja o sprawdzeniu dokumentu w zakresie kontroli: formalnej, merytorycznej i rachunkowej. Na poszczególnych dokumentach znajdują się stosowne adnotacje wskazujące na pokrycie wydatków z dotacji udzielonej w ramach rozdziału 85502.

W powyższym zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

(dowód: akta kontroli od str. 608-649)

9. Rozliczenie dotacji

Gmina Police otrzymała na realizację kontrolowanego zadania w rozdziale 85502 łączną kwotę **10 921 290,39 zł**. W poniższej tabeli przedstawiono kwoty wydatków z podziałem na świadczenia oraz z przypisanymi kosztami obsługi.

Rozdział	Wydatki poniesione na:	Kwota wydatków	Koszty obsługi pokryte z dotacji	Razem
85502	1. Świadczenia rodzinne wraz z dodatkami	7 750 132,37 zł	305 852,00 zł	9 432 343,70 zł
	2. Świadczenie z funduszu alimentacyjnego	1 348 335,33 zł		
	3. Zasiłki dla opiekuna	28 024,00 zł		
	4. Świadczenie rodzicielskie	682 255,10 zł	2 130,00 zł	684 385,10 zł
	5. Jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka na mocy ustawy "Za życiem"	36 000,00 zł	1 113,39 zł	37 113,39 zł
	6. Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe (świadczeniobiorcy)	667 669,66 zł	-	667 669,66 zł
	Razem:	10 512 416,46 zł	309 095,39 zł	10 821 511,85 zł

Zgodnie z przedstawioną ewidencją księgową, OPS w Policach w ramach dotacji, największe wydatki związane z wypłatą świadczeń w 2021 r. poniósł na świadczenia rodzinne wraz z dodatkami w kwocie 7 750 132,37 zł. Najmniejsze wydatki poniesiono w związku z realizacją świadczeń z tytułu zasiłków dla opiekunów w kwocie 28 024,00 zł. Na opłacenie składek emerytalnych i rentowych za osoby pobierające świadczenia opiekuńcze oraz zasiłek dla opiekuna wydatkowano 667 669,66 zł. Składki zostały prawidłowo ujęte w § 4110.

Na podstawie przedłożonej dokumentacji, kontrolujący stwierdzili, że kwota odzyskanych świadczeń nienależnie pobranych pomniejszających wykonanie dotacji w 2021 r. w zakresie:

- świadczeń rodzinnych wyniosła 26 983,46 zł,
- specjalnego zasiłku dla opiekunów wyniosła 121,40 zł,
- świadczenia rodzicielskiego wyniosła 13 033,70 zł,
- świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego wyniosła 41 667,71 zł,
- zasiłków dla opiekuna 0,00 zł.

Świadczenia nienależnie pobrane były kompensowane z innymi świadczeniami wypłacanymi świadczeniobiorcom.

Wydatkowanie środków z dotacji w rozdziale 85502 w poszczególnych paragrafach klasyfikacji budżetowej przedstawiono w tabeli.

Wydatkowanie dotacji	
Paragraf	Kwota (zł)
3110	9 844 746,80
4010	220 210,00
4040	25 000,00
4110	707 669,66

4120	4 000,00
4210	4 113,39
4300	3 000,00
4360	550,00
4400	1 200,00
4440	9 301,00
4700	1 000,00
4710	721,00
Razem:	10 821 511,85

Gmina Police największe wydatki z dotacji w rozdziale 85502 poniosła w paragrafach:

- 3110 świadczenia społeczne, w tym fundusz alimentacyjny w kwocie 9 844 746,80 zł,
- 4110¹ składki na ubezpieczenia społeczne w kwocie 707 669,66 zł,
- 4010 wynagrodzenia osobowe pracowników w kwocie 220 210,00 zł.

Najmniejsze wydatki dotyczyły opłat z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych (paragraf 4360) w kwocie 550,00 zł.

Rozliczenie dotacji za 2021 r. przedstawia tabela.

<i>Kwota otrzymanej dotacji</i>	<i>Kwota wydatkowanej dotacji</i>	<i>Kwota niewykorzystanej dotacji</i>	<i>Kwota i data zwrotu niewykorzystanej dotacji</i>
10 921 290,39 zł	10 821 511,85 zł	99 778,54 zł	99 778,54 zł
			zwrot środków w dniu: 5 stycznia 2022 r.

Jednostka prawidłowo rozliczyła kwotę przyznanych kosztów obsługi zadania. Koszty obsługi w rozdziale 85502 stanowiły 2,83% przekazanej dotacji. Stwierdzono, że kwota niewykorzystanej dotacji w wysokości 99 778,54 zł została zwrócona na rachunek Wojewody Zachodniopomorskiego terminowo (termin do 31 stycznia 2022 r.) i w prawidłowej wysokości.

W związku z niewykorzystaniem wszystkich środków z dotacji kontrolujący zapytali, w jaki sposób planowany jest budżet w rozdziale 85502. Kierownik Działu Świadczeń OPS w Policach wyjaśniła: *„Budżet w rozdziale 85502 planowany jest w lipcu na rok następny na poziomie planu na rok bieżący i wydatków za rok poprzedni. W październiku otrzymujemy wycinek budżetu Wojewody Zachodniopomorskiego z ujętymi kwotami dotacji celowych na finansowanie ustawowo zleconych zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych jst. Szacujemy wtedy wysokość świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego oraz osobno świadczeń rodzicielskich oraz liczbę wniosków w ramach świadczenia rodzicielskiego. Wyliczamy koszty obsługi osobno dla świadczenia rodzicielskiego i dla pozostałych świadczeń. Brakującą różnicę na koszty obsługi zabezpieczamy w planie ze środków własnych Ośrodka Pomocy Społecznej. Planując środki finansowe na kolejny rok nie jesteśmy w stanie dokładnie określić jakie będą wydatki w następnym roku. Okres zasiłkowy trwa od 1 listopada do 31 października kolejnego roku. Wnioski na nowy okres zasiłkowy przyjmowane są od lipca drogą elektroniczną, natomiast od sierpnia drogą tradycyjną. Planując budżet nie wiemy ile zostanie złożonych wniosków na nowy okres zasiłkowy, jak również nie jesteśmy*

¹Składki za świadczeniobiorców oraz pracowników OPS realizujących zadanie w rozdziale 85502.

w stanie przewidzieć ilu osobom będzie uchylone świadczenie w trakcie okresu zasiłkowego. Zaznaczam również, że kryterium dochodowe od wielu lat nie zostało zmienione, natomiast minimalne wynagrodzenie za pracę jest co roku podwyższane, w wyniku czego z roku na rok coraz mniej osób ubiega się o świadczenia rodzinne. W ciągu roku co miesiąc przesyłane są sprawozdania w Centralnej Aplikacji Statystycznej dotyczące zapotrzebowania na środki finansowe na kolejny miesiąc. Natomiast ostatnia zmiana planu na bieżący rok wysyłana jest na początku listopada. W tym okresie nie są rozpatrzone jeszcze wszystkie złożone wnioski na nowy okres zasiłkowy, jak również nie wszyscy świadczeniobiorcy złożyli wnioski, co powoduje, że w listopadzie nie jesteśmy w stanie dokładnie zaplanować wydatków na listopad i grudzień, a tym samym idealnie zmienić plan, by wydać w całości dotację”.

Wyjaśnienie w tym zakresie zostało przyjęte.

(dowód: akta kontroli od str. 233, 498-538, 655-656)

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości

Ad 4.

Prawidłowość wypłacania świadczeń rodzinnych na wybranej próbie

Błędnie wyliczony dochód rodziny dotyczący decyzji nr SR.6011.318.737.2021 (jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka)

W wyniku analizy dokumentów dotyczących decyzji nr SR.6011.318.737.2021 z dnia 16 czerwca 2021 r., przyznanej na wniosek nr 318.2021 z dnia 31 maja 2021 r. stwierdzono, że Ośrodek nieprawidłowo wyliczył dochód na jednego członka rodziny.

Przy ustaleniu prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, do dochodu rodziny przyjęto nieprawidłową kwotę alimentów przekazaną przez ojca dziecka w wysokości 4 500,00 zł. Z załączonej do wniosku dokumentacji wynika, że wysokość alimentów była mniejsza o 1 700,00 zł i wynosiła 2 800,00 zł.

Wyrokiem sądu z 1 października 2019 r. nastąpiła zmiana wysokości alimentów, których kwotę od 10 sierpnia 2019 r. podwyższono z 400,00 zł do 700,00 zł miesięcznie (do lipca 2019 r. alimenty wnoszone w kwocie 400,00 zł). Na podstawie przedłożonej dokumentacji - Zaświadczenie z dnia 15 czerwca 2021 r. od komornika o kwotach przekazanych wierzycielowi w 2019 r., należy stwierdzić, że ojciec dziecka alimentów w wysokości 700,00 zł zasądzonych wyrokiem z dnia 1 października 2019 r. nie przekazywał na konto matki dziecka, ponieważ zgodnie z pismem pierwsza egzekucja komornicza nastąpiła 31 października 2019 r., tj. 16 dni od uprawomocnienia wyroku do egzekucji (komornik przekazał wierzycielowi kwotę w wysokości 700,00 zł). Mając na uwadze powyższe należy stwierdzić, że na rzecz małoletniego wnoszone były alimenty w miesiącach styczeń-lipiec 2019 r. w wysokości 400 zł za każdy miesiąc, tj. 7x400,00 zł, razem 2 800,00 zł. Z tego względu kontrolujący do wyliczenia dochodu przyjęli kwotę alimentów w wysokości 2 800,00 zł, a nie jak wyliczył OPS 4 500,00. W związku ze stwierdzoną różnicą poproszono Organ o wyjaśnienie w tym zakresie. W wyjaśnieniu Burmistrz Gminy Police wskazał „(...) Do wyliczenia dochodu faktycznie przyjęto kwotę alimentów w wysokości 4500 zł, co było wynikiem błędnego wyliczenia tych alimentów przez pracownika prowadzącego sprawę. Nie miało to jednak wpływu na

przyznanie stronie świadczenia. Błąd związany był z okresowym natężeniem pracy spowodowanym zastępowaniem pracowników przebywających na zwolnieniach lekarskich i opiece nad dzieckiem związanych z epidemią”.

Dochód rodziny w przeliczeniu na osobę wyliczony przez OPS i kontrolujących ujęto w tabeli.

<i>Źródło dochodu</i>	<i>Kontrolujący</i>	<i>OPS</i>
Alimenty	2 800,00 zł	4 500,00 zł
Alimenty przekazane przez komornika	1 400,00 zł	1 400,00 zł
Ulga prorodzinna	1 112,04 zł	1 112,04 zł
Dochód opodatkowany wnioskodawcy i partnera	74 280,34 zł	74 280,34 zł
Razem dochód	79 592,38 zł	81 292,38 zł
<hr/>		
Liczba członków rodziny	4	4
Liczba miesięcy	12	12
Miesięczny dochód rodziny w przeliczeniu na osobę	1 658,17 zł	1 693,59 zł
Różnica	35,42 zł	

Konsekwencją błędnego ujęcia (zakwalifikowania) dochodów jest nieprawidłowe wyliczenie dochodu rodziny, co w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego określonego w art. 15b ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, mogłoby skutkować wypłatą świadczenia bez podstawy prawnej.

Od spełnienia kryterium dochodowego uzależnione jest przyznanie prawa do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka, dlatego OPS dokonując oceny sytuacji dochodowej rodziny, zobowiązany jest do skrupulatnego ustalenia kwoty dochodu przypadającego na członka rodziny. Skutkiem nieprawidłowości było obliczenie i wykazanie dochodu na jednego członka rodziny, w kwocie wyższej niż to rzeczywiście wynikało z zebranej dokumentacji sprawy. Stwierdzona nieprawidłowość nie wpłynęła na przyznanie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka. Osobą odpowiedzialną za stwierdzoną nieprawidłowość jest pracownik merytoryczny rozpatrujący wniosek.

(dowód: akta kontroli str. 336-375, 410)

Brak dalszego postępowania wszczętego przez OPS w celu odzyskania nienależnie pobranego świadczenia w formie specjalnego zasiłku opiekuńczego (decyzja nr SR.6011.658.1481.2020 z dnia 24 listopada 2020 r.), po śmierci świadczeniobiorcy

Decyzją nr SR.6011.658.1481.2020 z dnia 24 listopada 2020 r. przyznano wnioskodawcy świadczenie w formie specjalnego zasiłku opiekuńczego. Świadczenie zostało przyznane na okres 01.11.2020-31.10.2021 r. w kwocie 620,00 zł miesięcznie. W dniu 23 lipca 2021 r. w rozmowie telefonicznej pracownik socjalny OPS w Policach dowiedział się, że w dniu 6 czerwca 2021 r. świadczeniobiorca zmarł (notatka służbowa). Z przedłożonej dokumentacji wynika, że po śmierci świadczeniobiorcy zostało wypłacone świadczenie w dniach: 24 czerwca 2021 r. i 22 lipca 2021 r. na łączną kwotę 1 240,00 zł, tj. 2x620,00 zł. Pismem z dnia 26 lipca 2021 r. Ośrodek zwrócił się do banku zmarłego o zwrot nadpłaconego świadczenia w kwocie 1 240,00 zł, z jednoczesną prośbą o wskazanie osoby, która dokonała wypłaty ze wskazanego rachunku w przypadku, gdyby zwrot nie mógł być zrealizowany w całości. W odpowiedzi z dnia 9 sierpnia 2021 r. bank poinformował, że dokonał częściowego zwrotu świadczenia w kwocie 641,50 zł, wskazując, że zdeponowane środki

na rachunku wypłacono kartą do konta wydaną na rzecz zmarłego klienta (świadczeniobiorcy). Z analizy dokumentów wynika, że środki zostały wypłacone już po śmierci świadczeniobiorcy.

W związku z tym, że świadczenie nie zostało zwrócone w pełnej wysokości kontrolujący zwrócili się do jednostki z pytaniem, czy w sprawie toczy się dalsze postępowanie w celu odzyskania nienależnie pobranego świadczenia oraz czy Ośrodek zwracał się do banku z zapytaniem o możliwość odzyskania wypłaconego świadczenia w związku z wypłatą środków kartą zmarłego. Zgodnie z odpowiedzią Burmistrza Gminy Police „(...) Wyjaśniam, że w dniu 12.07.2022 r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Policach ponownie wystosował pismo do Credit Agricole Bank Polska S.A. w celu uzupełnienia informacji przekazanych w piśmie z dnia 09.08.2021 r. w zakresie wskazania danych transakcji kartą do konta, wydaną na rzecz zmarłego klienta (...), w szczególności o wskazanie form wypłat, dat transakcji oraz kwot transakcji. Ponadto zadano pytanie, czy Pan (...) upoważnił osobę do obsługi swojego konta bankowego i czy ktoś dokonywał wypłat oraz czy bank podjął czynności związane z odzyskaniem pozostałej części kwoty zasiłku po śmierci ww. celem jej zwrotu (...)”.

Do wyjaśnienia dołączono pismo OPS w Policach z 12 lipca 2022 r.

Pismem z dnia 8 sierpnia 2022 r. jednostka poinformowała o odzyskaniu pozostałej części w kwocie 598,50 zł. Potwierdzeniem powyższego jest dołączony do informacji wyciąg bankowy wpływu środków na konto.

Jednostka dalsze czynności związane z odzyskaniem nienależnie pobranego świadczenia podjęła po 333 dniach od dnia wpływu pisma z banku z informacją o częściowym zwrocie świadczenia (data wpływu pisma 13 sierpnia 2021 r.). W związku z tym uznano powyższe za nieprawidłowość. Dodatkowo należy stwierdzić, że odzyskanie nienależnie pobranego świadczenia nastąpiło w wyniku kontroli. W przyszłości w celu zapobiegania podobnym sytuacjom, OPS powinien podjąć niezwłocznie odpowiednie działania, aby skuteczniej wyegzekwować nienależne pobrane świadczenia.

(dowód: akta kontroli str. 324-335, 411-412, 657-660)

Ad 6.

Zgodność sprawozdań rzeczowo-finansowych z ewidencją księgową oraz programami do obsługi zadań z zakresu świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego, zasiłku dla opiekuna oraz ustawy za życiem

W wyniku porównania danych zawartych w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym z wykonania zadań dotyczących zasiłku dla opiekuna za IV kwartał 2021 r., z ewidencją księgową, stwierdzono różnice kwotowe. Rozbieżność przedstawiono w poniższej tabeli.

Nazwa świadczenia	Pozycja sprawozdania rzeczowo-finansowego za IV kwartał 2021 r.	Kwoty wg sprawozdania rzeczowo-finansowego za IV kwartał 2021 r.	Kwoty wg ewidencji księgowej	Różnica
1	2	3	4	5 (3-4)
Zasiłki dla opiekunów	C.1. Stan należności z tytułu nienależnie pobranych zasiłków dla opiekunów na ostatni dzień miesiąca	104,00 zł	0,00 zł	104,00 zł

W sprawie rozbieżności w zakresie zasiłków dla opiekunów, wyjaśnienia udzieliła Kierownik Działu Świadczeń: „*Informuję, iż w tabeli C (...) sprawozdania w kolumnie 5 wiersz 1 sprawozdania, błędnie ujęto kwotę 104,00zł jako stan należności z tytułu nienależnie pobranych zasiłków dla opiekunów na ostatni dzień miesiąca. Winna być wykazana wartość „0”. Kwota 104,00 zł została wyksięgowana w grudniu 2021 r. z powodu zgonu.*

Nieprawidłowość została zauważona po wysłaniu sprawozdania za I kwartał 2022 r. W trakcie rozmowy telefonicznej z pracownikiem Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego, wyjaśniłam skąd wynika nieprawidłowość oraz że powinna być w grudniu 2021 r. wykazana wartość „0”. Ustalono, że nie będziemy wysyłać korekty sprawozdania.

Nadmieniam, że w sprawozdaniu za I kwartał 2022 r. wykazane są poprawne wartości.”. Do wyjaśnienia załączono sprawozdanie za I kwartał 2022 r.

Zgodnie z udzielonymi wyjaśnieniami przyczyną powstałej niezgodności jest błąd pracownika przy sporządzaniu sprawozdania. W związku z tym, że OPS swoją pomyłkę zauważył dopiero w momencie złożenia sprawozdania za pierwszy kwartał roku następnego, tj. w kwietniu 2022 r., korekta sprawozdania za IV kwartał 2021 r. była niezasadna, ponieważ dane w tym zakresie zostały już przekazane przez ZUW w Szczecinie do Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej (dalej: MRiPS).

Opisana nieprawidłowość skutkowałą wykazaniem w sprawozdaniu rzeczowo-finansowych za IV kwartał 2021 r. błędnych danych, niezgodnych z dokumentacją księgową Organu i ze stanem faktycznym oraz przekazaniem przez Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki do MRiPS nierzetelnych danych odnośnie stanu należności w województwie.

(dowód: akta kontroli str. 452-458, 472, 487-489)

Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień

Ad 4.

Prawidłowość wypłacania świadczeń rodzinnych na wybranej próbie

Stwierdzone uchybienia dotyczą:

- 1) braku podpisu wnioskodawcy w części III wniosku, który wpłynął do OPS w dniu 9 września 2021 r. (dot. decyzji nr SR.6011.701.1158.2021 z dnia 16 września 2021 r.),
- 2) braku podpisu wnioskodawcy w części III wniosku, który wpłynął do OPS w dniu 12 sierpnia 2020 r. (dot. decyzji nr SR.6011.506.1045.2020 z dnia 6 października 2020 r.).

Ad 1)

We wniosku o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego, który wpłynął do OPS w dniu 9 września 2021 r., na stronie 2 w części III wniosku, brak było daty i podpisu osoby ubiegającej się o świadczenie w miejscu dotyczącym zobowiązania do powiadomienia organu o zmianach mających wpływ na prawo do świadczenia (dot. decyzji nr SR.6011.701.1158.2021 z dnia 16 września 2021 r.). Kontrolujący poprosili o wyjaśnienie przyczyny powyższej nieścisłości. W wyjaśnieniu z 27 lipca 2022 r. Burmistrz Gminy Police poinformował, „*(...) Brak daty oraz podpisu na stronie 2 w części III w ww. wniosku o ustalenie prawa do świadczenia pielęgnacyjnego był wynikiem przeoczenia pracownika przyjmującego wnioski, z uwagi na dużą liczbę klientów oczekujących*

w kolejce na złożenie wniosku w tym okresie. Warunki związane z zachowaniem przepisów o ochronie danych osobowych oraz okres epidemii ograniczał możliwość skrupulatnego sprawdzenia wniosku w trakcie jego przyjmowania od wnioskodawcy. Niemniej jednak pouczenie w przedmiocie obowiązku poinformowania organu o zmianach mających wpływ na przyznanie świadczenia i skutkach braku takiej informacji były zawarte w pouczeniu wydanej w sprawie decyzji z dnia 16.09.2021r, którą wnioskodawca odebrał dnia 29.10.2021 r. Nadmieniam, iż informacja o konieczności zgłoszenia każdej zmiany mającej wpływ na prawo do świadczeń, zawarta jest w każdej decyzji przyznającej świadczenia rodzinne”.

Ad 2)

We wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego na okres zasiłkowy 2020/2021, który wpłynął do OPS 12 sierpnia 2020 r., na stronie 12 w części III - Pouczenia i oświadczenia, ust. 2 brak pod oświadczeniem wpisanej miejscowości, daty oraz podpisu osoby ubiegającej się o świadczenie (dot. decyzji nr SR.6011.506.1045.2020 z dnia 6 października 2020 r.).

Kontrolujący poprosili o wyjaśnienie przyczyny powyższej nieścisłości. W wyjaśnieniu z 27 lipca 2022 r. Burmistrz Gminy Police poinformował, „(...) Brak daty i podpisu na stronie 12 w części III ww. wniosku wynika z przeoczenia pracownika przyjmującego wniosek. Klient podpisał wniosek w punkcie 3 zamiast w punkcie 2, czego pracownik przyjmujący wniosek nie zauważył. (...), wniosek składany był w okresie wzmożonej pracy związanej z przyjmowaniem wniosków na nowy okres zasiłkowy. Nadto warunki związane z zachowaniem przepisów o ochronie danych osobowych oraz okres epidemii ograniczał możliwość skrupulatnego sprawdzenia wniosku w trakcie jego przyjmowania od wnioskodawcy”.

Podsumowanie Ad 1) i Ad 2)

Formularz wniosku o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami oraz do świadczenia pielęgnacyjnego podzielony jest na części, w których wnioskodawca wykazuje i potwierdza dane niezbędne do ustalenia prawa do świadczenia, a każdy z nich wymaga osobnego podpisu wnioskodawcy. We wniosku znajduje się również pouczenie o prawach i obowiązkach osoby ubiegającej się o świadczenie oraz zasady przyznawania tego świadczenia, z którymi strona powinna się zapoznać i potwierdzić to złożonym podpisem wraz z datą. Dodatkowo należy zauważyć, że brakujący podpis we wniosku z 12 sierpnia 2020 r. (Ad 2) był o tyle istotny, że oświadczenie to jest składane pod rygorem odpowiedzialności karnej. Z tego względu tak istotne jest, aby osoba przyjmująca wnioski zwróciła szczególną uwagę na jego kompletność, także pod względem złożonych podpisów.

Powyższe uchybienia nie miały wpływu na wypłatę świadczeń, jednakże skutkowały przyjęciem przez OPS nieprawidłowo wypełnionych wniosków.

Osobami odpowiedzialnymi za kompletność wypełnienia przez wnioskodawców wpływających wniosków są pracownicy merytoryczni przyjmujący i rozpatrujący wnioski.

(dowód: akta kontroli str. 376-406, 410)

<p>Wyjaśnienia, protokoły, oświadczenia</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyjaśnienie z dnia 05.07.2022 r. Główniej Księgowej OPS Police ws. nieprawidłowości w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym dotyczącym świadczeń rodzinnych. 2. Wyjaśnienie z dnia 05.07.2022 r. Kierownika Działu Świadczeń OPS Police ws. nieprawidłowości w sprawozdaniu rzeczowo-finansowym dotyczącym zasiłków dla opiekunów. 3. Wyjaśnienie z dnia 06.07.2022 r. Kierownika Działu Świadczeń OPS ws. wydatków dotyczących świadczeń rodzinnych. 4. Wyjaśnienie z dnia 06.07.2022 r. Kierownika Działu Świadczeń OPS ws. wydatków dotyczących funduszu alimentacyjnego. 5. Wyjaśnienie z dnia 27.07.2022 r. Burmistrza Gminy Police ws. kontrolowanego obszaru. 6. Wyjaśnienie z dnia 08.08.2022 r, Burmistrza Gminy Police ws. zwrotu środków dot. specjalnego zasiłku dla opiekuna.
<p>Ocena obszaru kontroli</p>	<p>Prawidłowość wykorzystania i rozliczenia dotacji otrzymanej na zadania zlecone z zakresu świadczeń rodzinnych, funduszu alimentacyjnego i zasiłku dla opiekuna w 2021 r. ocenia się pozytywnie z nieprawidłowościami.</p>
<p>Wnioski dotyczące uzyskanych efektów zrealizowanego zadania</p>	<p>Świadczenia rodzinne oraz pomoc osobom uprawnionym do alimentów w przypadku bezskuteczności egzekucji są finansowane z budżetu państwa.</p> <p>Pomoc państwa dla rodzin, pozwala w części pokryć wydatki na utrzymanie dzieci oraz osób niepełnosprawnych i starszych, które wymagają opieki i pomocy innej osoby w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji. Zasiłki umożliwiają także częściowe zrekompensowanie opiekunowi braku aktywności zawodowej wynikającej z konieczności opieki nad osobą niepełnosprawną.</p> <p>Prawo do pomocy zależy od tego, w jakiej sytuacji znajduje się rodzina osoby, która występuje o świadczenie.</p> <p>Gmina Police w 2021 r. na podstawie złożonych wniosków przez mieszkańców gminy i wydanych decyzji administracyjnych wypłaciła świadczenia na kwotę 9 844 746,80 zł, w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 7 750 132,37 zł na świadczenia rodzinne wraz z dodatkami, • 1 348 335,33 zł na świadczenie z funduszu alimentacyjnego, • 28 024,00 zł na zasiłki dla opiekunów, • 682 255,10 zł na świadczenie rodzicielskie, • 36 000,00 zł na jednorazowe świadczenie z tytułu urodzenia się żywego dziecka na mocy ustawy „Za życiem”.

	<p>Opłacone zostały także składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osoby, które nie podjęły lub zrezygnowały z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki w kwocie 667 669,66 zł.</p> <p>Łącznie Gmina Police z otrzymanej dotacji z budżetu państwa poniosła wydatki na świadczenia w kwocie 10 512 416,46 zł.</p>
Wpis do książki kontroli	Nr 45
Zalecenia	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ustalając prawo do świadczeń prawidłowo wyliczać dochód rodziny. 2. Wykazywać w sprawozdaniach rzeczowo-finansowych prawidłowe dane w zakresie stanu należności z tytułu nienależnie pobranych zasiłków dla opiekunów. 3. Przyjmując wnioski od osób ubiegających się o świadczenia, zwracać uwagę na prawidłowość ich wypełnienia, w szczególności pod względem złożonych podpisów. 4. W przypadku ustalenia świadczenia, które zostało pobrane nienależnie, podjąć odpowiednie postępowania w celu jego odzyskania.
Pouczenia	<ul style="list-style-type: none"> - O sposobie wykonania zaleceń albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości, proszę powiadomić mnie za pośrednictwem Wydziału Kontroli Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia. - Zgodnie z art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2020 r. poz. 224) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.
PODPIS KIEROWNIKA JEDNOSTKI KONTROLUJĄCEJ	<p style="text-align: center;">z upoważnienia WOJEWODY ZACHODNIOPOMORSKIEGO</p> <p style="text-align: center;"><i>Mateusz Wagemann</i> II WICEWOJEWODA ZACHODNIOPOMORSKI</p>